

I Krigstiden havde han jo gode Hjælpere i saa Henseende. Han nedsatte straks den saakaldte Overordentlige Kommission, bestaaende af 12 Medlemmer, der skulde sidde og prisregulere. Og hvad skulde de prisregulere? Ja, det var mest Landbrugets Sager, og Landbruget fik faktisk kun een Mand ind i Kommissionen, nemlig daværende Folketingsmand P. Th. Nielsen, idet det andet Medlem, det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen, i et og alt fulgte de øvrige Medlemmer. Den daværende Indenrigsminister havde i denne Kommission nogle Formænd, der efterhaanden er blevet noget medtagne, men han havde særlig to betydende Medlemmer, Kapitalisten Heilbuth og Socialisten det ærede Medlem Hr. Hauge. Det var paa dette Tidspunkt de mægtigste Mænd indenfor Kommissionen, og det vil egentlig sige, at de raadede over andres og manges Ve og Vel. Det ærede Medlem Hr. Rode skal derfor tale noget sagte om andres Evne til at bedømme Mennesker, selv er han i saa Henseende efter mit Skøn ganske diskvalificeret. Der er ikke nogen Politiker berhjemme, der har vist sig mere evneløs i saa Henseende. Det gælder, som jeg har antydnet, hans Valg af de tre Formænd for Kommissionen, og det gælder navnlig den Garanti, han har afgivet for de to Mænd Ballin og Heilbuths Samfundsfølelse og Uegennytte.

Ballin skal jeg ikke sige meget om, han er jo død og borte, men jeg vil dog fremhæve, at hans Forretning begunstigedes paa alle Maader, som jeg før har nævnt, og det endte med, at han paaførte Landmandsbanken eller Staten eller Samfundet et Tab paa ca. 20 Mill. Kr. Hvad Heilbuth angaar, skal jeg minde om, at det ærede Medlem Hr. Rode i sin Tid oplyste her i Tinget, at han ikke havde drevet Forretning siden 1913, han var en uegennyttig og god Borger, der repræsenterede Samfundsfølelsen og blev sat til Moralvogter overfor andre Menneskers Profitbegær; han var ikke Forretningsmand, han sad og tildelede ganske upartisk Dispensationer fra de Forbud, der var udstedt. Det forekommer mig, og det har jeg følt hele Tiden — og min Følelse fra disse Aar har jo nu vist sig at være rigtig —, at det var at sætte Ræven til at vogte Gæs.

Nu oplyser Bankkommissionens Beretning, at Heilbuth sad i Landmandsbankens Bestyrelse fra 1914. Han var det ærede Medlem Hr. Rodes, den daværende Indenrigsministers, højre Haand, den, der for nogen anden vidste, hvad der skulde ske af Foranstaltninger herhjemme. Han var

hele Tiden, oplyses det nu, fra 1914 Stor-spekulant, og dersom det ærede Medlem Hr. Rode interesserer sig for, hvordan en Mand spekulerer i egne Aktier, vil jeg anbefale ham et Studium af Bankkommissionens Beretning, der giver tydelig Besked om, hvorledes Hr. Heilbuth forstod den Kunst at drive Aktierne i sit Selskab ned og selv opkøbe dem og, naar de saa steg til store Højder, indkassere Gevinsten. Det Studium vil jeg anbefale det ærede Medlem Hr. Rode. Men kunde Glückstadt have nogen bedre Mand i sin Bank end netop Hr. Heilbuth? Han var Frænde efter Blodet, og han var paa Forhaand vidende om alt, hvad der skulde laves af Regeringen, hvad den agtede at gennemføre, hvilke Foranstaltninger den vilde sætte i Værk. Enhver vil let kunne forstaa, hvilke Millioner det var værd for disse Børsspillere, og derfor kan man ogsaa sige: Hvad betød det, om det radikale Partis Kasserer og de radikale Blades Financier skulde ofre, jeg ved ikke, maaske et Par Hundrede Tusinde Kroner om Aaret eller saa? Det betød jo intet, thi de kunde jo meget let tjenes ind i Kraft af den Viden, som det ærede Medlem Hr. Rode som Indenrigsminister gav ham Adgang til at faa.

I Prisreguleringskommissionen sad ved Hr. Heilbuths Side som den næstindflydelsesrigeste Mand, i al Troskyldighed troende paa og beundrende Heilbuths Samfundssyn, det ærede Medlem Hr. Hauge. De gik godt i Spænd sammen i Arbejdet. Socialisten vilde skaffe billig Føde til Arbejderne, og Kapitalisten vilde fritage sine Frænder, sine Kammerater for at betale, hvad det kostede. De enedes derfor i de første Krigsaar let om at lade en tredie Part, nemlig Landbruget, betale det, gennem Maksimalpriser; det var jo det, der skete. Der var ogsaa et intimt Samarbejde om at regulere og rationere og give Dispensationer til dem, der var en Dispensation værd. Hr. Heilbuth var det ærede Medlem Hr. Rodes Sufflør og Talerør og den, der sørgede for, at Regeringens Beslutninger blev vedtaget og gennemført i Kommissionen ved de ærede Medlemmer Hr. Hauge og Niels Frederiksens Hjælp. Og da de Erhvervsrepræsentanter, som det i Krigens første Aar gik ud over, de, som maatte udrede Omkostningerne, enedes i en Protest herimod i Landbrugsraadet af 30. August 1915, hvor alle de forskellige Landbrugsorganisationer var repræsenteret, ogsaa Husmandsforeningerne, saa sørgede man for at faa dette Raad opløst snarest; saa var der igen frit Slag, indtil Rigsdagen omsider fik sin Indflydelse tilbage.